

Természetvédelmi prioritások és célkitűzések

Börzsöny HUDI20008 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 9110 Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 40A0 Szubkontinentális peripannon cserjések, 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*), 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) fontos orchidea-lelőhelyei, 9180 Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion-erdői, 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal, 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Közösségi jelentőségű állatfajok: kis patkós denevér (*Rhinolophus hipposideros*), hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), petényi márna (*Barbus meridionalis*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), kövi rák (*Austroptamobius torrentium*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), álolaszáska (*Paracaloptenus caloptenoides*), magyar fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Közösségi jelentőségű növényfajok: piros kígyószisz (*Echium russicum*), leánykőkörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Célkitűzések (SDF 6.2 Management):

Általános célkitűzés:

A terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

Kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

A területen található természetközeli erdőtársulások, sziklagyepek, cserjések és egyéb, közösségi jelentőségű és kiemelt jelentőségű élőhelyek kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

A területen található közösségi jelentőségű és kiemelt jelentőségű növény- és állatfajok állományai fennmaradásának biztosítása.

A jó állapotú jelölő élőhelyek természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva -több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

A jelölő erdei élőhelyek állományában a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés:

Inváziós fajok, különösen a kanadai aranyvessző, fehér akác, bálványfa által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az inváziós fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

A jelölő erdei élőhelyek állományaikban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz, különösen a bükkösök, melegkedvelő, tölgyesek, cseres tölgyesek, gyertyános tölgyesek területén.

A szilatórmelék erdők vágáskor nélküli, örökzöldként való megőrzése.

A kiemelt jelentőségű jelölő fajok közül a kövirák (*Austropotamobius torrentium*) megőrzése érdekében szükséges a vízfolyások vízminőségének azonnali javítása, a szennyező források felderítése, a szennyezések megszüntetése.

A xilofág rovarok állományának növelése érdekében szükséges megfelelő területi kiterjedésben és térbeli elosztásban idős erdők és facsoportok fenntartása, megfelelő mennyiségű, méreteloszlású holt fa biztosítása.

A kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*) védelme érdekében élőhelyén biztosítandó a talajszínti faodúk megléte és kialakulásuknak lehetősége, elsősorban idősebb sarj eredetű tölgyes állományok fenntartásával és részben sarj eredetű erdő állományok felnevelésével.

A becserjésedés miatt degradálódó jelölő gyepek területén a szukcesszió lassítása, a cserjék visszaszorítása mozaikos foltokban, a cserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása, a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) védelme érdekében a cserjések kezelése térben, időben korlátozandó.

A turizmus és a denevérkutatás a denevér populációkat ne veszélyeztesse, a denevérvédelmi okokból jelentős mesterséges üregek lezárása.

A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) populációk érdekében a kis tavak, vízállások megőrzése.

A területen a vadlétszámot olyan szinten szükséges tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja, valamint ne okozza a gyepek degradációját; a tájidegen muflon állomány kiszorítása a jelölő élőhelyek területéről.

A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) populáció megőrzése érdekében a vadvédelmi kerítést a vadlétszám megfelelő méretűre csökkentéséig szükséges fenntartani, a még be nem kerített állományok bekerítéséről gondoskodni kell.

Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, siklóernyőzés, illegális bányászat) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása

A jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme.